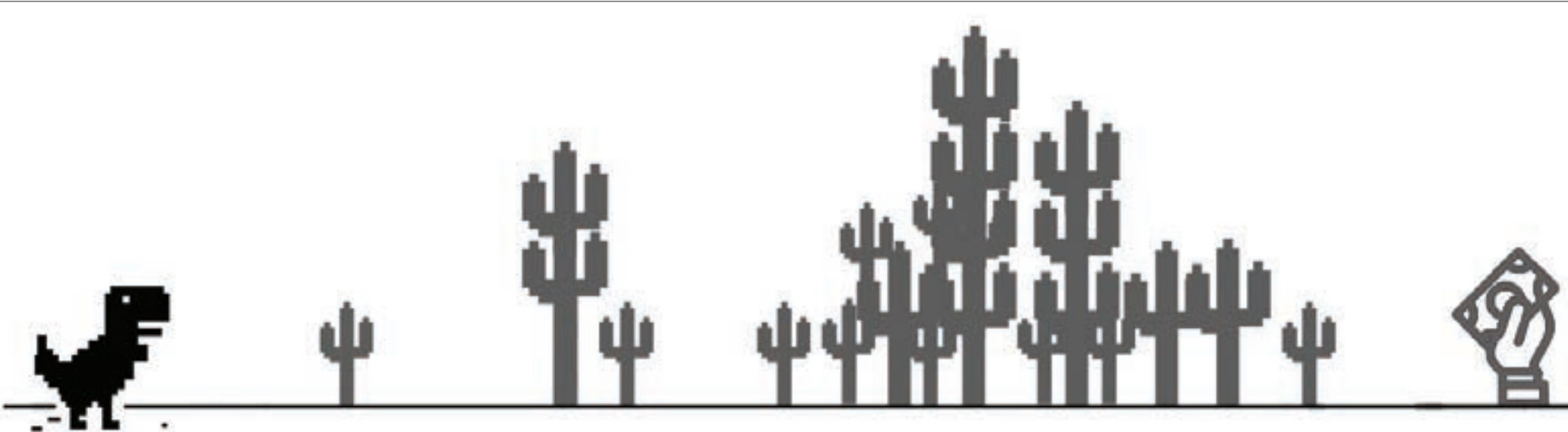

No Internet connection

Try:

- Checking the network cables, modem, and router
- Reconnecting to Wi-Fi
- No money?

ERR_INTERNET_DISCONNECTED

گزارشی از تداوم قطع اینترنت و تبعات آن

تعطیلی و تعدیل نیرو بهای نبود اینترنت

۷ باید به امنیت سایبری بپردازیم

محسن کاهانی، مدیر مرکز آيا دانشگاه فردوسی مشهد، معتقد است اینترنت، گستره جهانی پیدا کرده است و مانند هر فناوری دیگری چالش‌ها و مسائل خاص خودش را دارد که باید به آن پرداخته شود و این تنها راه استفاده بهینه از آن است. او می‌گوید: امنیت سایبری، محصول نیست که آن را خریداری کنیم و ماجرا تمام شود، بلکه امنیت در واقع یک فرایند است که باید از ابتدای تشکیل هر بخشی، به آن دقت و مرتب رصد شود. نکته‌ای که او به آن اشاره می‌کند، قطع نشدن اینترنت در کشورهایی است که در جنگ و دشمنی با ما هستند و اتفاقا در زمینه‌های فناوری و امنیت نیز خیلی پیشرفت کرده‌اند، بنابراین کشور ما باید در این زمینه دقت بیشتری کند. اوبیان می‌کند: برای این کار به زیرساخت‌های قوی سخت‌افزاری مانند مسیریاب و سویچ‌ها، دانش فنی نرم‌افزاری مانند رمزنگاری و امنیت شبکه، همچنین مراکز خاص و افراد قوی در این حوزه نیاز داریم. اگر به این مسائل نپردازیم، استفاده از اینترنت، برایمان محدود خواهد شد.

«متأسفانه طی سال‌های اخیر، فرض بر این بوده است که اگر اینترنت بین الملل را به طور کلی قطع یا سرورها را به سطح اینترنت ملی محدود کنیم، امنیت داریم، اما در دوره جنگ اخیر متوجه شدیم که لزوماً این گونه نیست.» کاهانی این جملات را می‌گوید و به تبعات قطع اینترنت بین الملل و تعطیلی کسب و کارهای مختلف اشاره می‌کند: «اکنون برخی شرکت‌های معروف کامپیوتری، تعدیل‌های سنگینی انجام داده‌اند، تعداد زیادی از افراد از راه دور با خارج از کشور کار می‌کنند و شاهد تعطیل شدن کسب و کارهای مختلف هستیم. باید برای این مشکل فکری می‌کردیم یا دست‌کم باید اکنون فکری کنیم تا دیگر در برهه‌های مختلف، اینترنت را قطع نکنیم یا در نهایت دسترسی به اینترنت را محدود کنیم، نه اینکه آن را کامل قطع کنیم.»

مدیر مرکز آيا دانشگاه فردوسی مشهد معتقد است که به بهانه‌های مختلف مانند اینکه ممکن است این مراکز امن نباشند، کار اصلی امنیت به آن‌ها سپرده نشده است. او در توضیح بیشتر اضافه می‌کند: به ازای آن، این کار را به صورت بسیار محدود به شرکت‌هایی سپردند که توانایی جذب دانش فنی سنگین برای تأمین امنیت را نداشتند، ضمن اینکه مدل کسب و کاری آن‌ها نیز سودآور نبوده است. کاهانی حاصل این کار را چنین خلاصه می‌کند: «کشورمان در بسیاری از زمینه‌ها مانند شهر، رم، بی‌دفاع و ناچار شده است دروازه‌های اصلی را ببندد، غافل از اینکه اسب‌های تروا می‌توانند در داخل حمله کنند و مشکلاتی به وجود بیاورند.»

● به امنیت سایبری، لوکس نگاه نکنیم

به گفته او، باید به طور جدی به امنیت سایبری پرداخته شود که هزینه هایش کم هم نیست، اما نباید به آن، به شکل لوکس یا موردی جانی - که اگر باشد، خوب است - نگاه کنیم؛ به خصوص در زمینه بانکی، آسیب آن را دیده‌ایم و در صورت نبود این امنیت، حتی ممکن است نظام اداری و مالی کشور سقوط کند.

پاسخ او به این پرسش که اکنون چه باید بکنیم، واضح و با استناد به تجربه زیسته سایر کشورهاست: «باید مراکز دانشگاهی امنیتی و آيا، احیا و به آن‌ها رسیدگی شود، ضمن اینکه باید دامنه اختیارات آن‌ها نیز مشخص شود. فضای مجازی، محیطی است که می‌توانیم درآمد خیلی خوبی از آن داشته باشیم؛ مانند کشورهای هند و مالزی که درآمد‌های چند صد میلیارد دلاری سالانه از فناوری اطلاعات و هوش مصنوعی دارند که این میزان، چندین برابر درآمد نفتی ماست.»

اظهار نظر کاهانی درباره کسب و کارهایی که شاید دیگر هیچ وقت نتوانند سرپا شوند، این است: کسب و کارهایی که نیرو از دست می‌دهند، معمولاً قابل احیا نیستند؛ زیرا در اینجا تجهیزات سخت‌افزاری، حرف اول را نمی‌زند و نیروی انسانی مهم است که اگر این نیرو جذب شرکت دیگری شود یا به سایر کشورها مهاجرت کند، دیگر بازگشت پذیر نیست، ضمن اینکه از سرویس دهی نکردن بسیاری از این شرکت‌ها آسیب می‌بینیم. مدیر مرکز آيا دانشگاه فردوسی مشهد، به عنوان یک متخصص در این حوزه، معتقد است که طی ۲۰ سال اخیر به امنیت سایبری پرداخته نشده و فقط از پدافند غیرعامل مرتبط با پدافند سایبری، حرف زده شده است.

۸ لزوم حمایت از داخلی‌ها

موضوع قطع اینترنت که در یک سال گذشته، دست‌کم سه بار شاهدش بودیم، تقریباً تبدیل به یک اقدام روتین شده است؛ انگار که دیدن یک وجه ماجرا در این زمینه برای مسئولان دست‌اندرکار کفایت می‌کند، با این حال شاید بتوانیم بگوییم مشکلاتی نظیر عدم دسترسی به اطلاعات گسترده، اختلال در برخی شبکه‌های بانکی، ممکن نبودن تماس تصویری خانواده‌ها با عزیزان خود در خارج از کشور و... دیگر برایمان عادی شده است، اما آنچه عادی نمی‌شود، بیکاری تعداد زیادی از هم‌وطنانمان به دلیل جنگ یا تبعات آن، نظیر قطع اینترنت است که پیر و جوان هم ندارد و هنوز سرنوشت کاری‌شان مشخص نیست. نکته مهم دیگر در این زمینه پیام‌رسان‌های داخلی و لزوم ارتقای آن‌هاست؛ پیام‌رسان‌هایی مانند بله، ایتا، روبیکا و... زمانی از سوی مردم با اقبال مواجه می‌شود که نیازهای حداقلی مردم را پاسخ دهند. اگر اجماع مسئولان اعم از دولت، مجلس و... استفاده مردم از نرم‌افزارهای داخلی است، باید از آن‌ها در راستای برطرف کردن کاستی‌ها حمایت شود.

۳ عدم دسترسی به منابع علمی دنیا

اعضای شرکت دانش بنیان دیگری که خواستند نامشان در گزارش چاپ نشود، با وجود اینکه صفر تا صد کارشان با اینترنت نیست، بازمهم دچار مشکل شده‌اند. یکی از مشکلات آن‌ها در حوزه تحقیقات است که دسترسی‌شان به منابع علمی دنیا قطع شده است. کار این شرکت، مرتبط با قطعات الکترونیکی است، بنابراین نیاز به خرید برخی تجهیزات از خارج کشور و بیش از آن، مقایسه این تجهیزات را دارند که این امکان در نبود اینترنت، برایشان میسر نیست. مدیر شرکت می‌گوید: خوشبختانه تعدیل نیرو نداشته‌ایم، اما به هر حال کارهایمان خیلی به تعویق افتاده است؛ به طور نمونه می‌خواستیم قرارداد ببندیم و به دلیل قطع اینترنت، امکانش فراهم نشد.

۴ ۲ فرصت فروش را از دست دادم

باقری به صورت مجازی، محصولاتی را از سایت‌های خارجی در حراج‌های فصل، خریداری می‌کند و در داخل کشور به فروش می‌رساند و این به این معناست که قطع اینترنت علاوه بر فروش، درگاه خرید محصول را هم برای مسدود کرده است. به گفته خودش، دو سال ونیم است که در شبکه‌های مجازی صفحه دارد و تمام این مدت را تلاش کرده است صفحه‌اش دیده شود.

او می‌گوید: یک سال ونیم طول کشید تا دایره مشتریانم از دوستان و آشنایان، گسترده‌تر شود و تازه یک سال بود که داشتم نتیجه کارم را می‌دیدم، اما قطعی اینترنت، کارم را مختل کرد. عمده فروش من در اوایل و اواخر فصل تخفیفات، به خصوص زمستان است که در مدت جنگ، به دلیل قطع اینترنت هر دوی این فرصت‌ها را از دست دادم. تجربه‌اش از جنگ و اتفاقاتی که طی سال‌های اخیر در کشور رخ داد، نظیر افزایش قیمت دلار، کرونا، جنگ دوازده روزه و... این است که هر بار بعد از اینکه به مردم شوک این چنینی وارد و بعد تمام می‌شود، توقف فروش چند روزه تا چند هفته‌ای رخ می‌دهد، بنابراین به زعم او، اگر اکنون اینترنت وصل شود، شاید تا تابستان، فروش خاصی نداشته باشد. او طبق سابقه‌ای که از خرید و فروش کالاها در عید نوروز سال گذشته داشت، امسال هم محصولات زیادی را خریداری کرد که قطعی اینترنت مجالی برای فروش آن‌ها نداد. ادامه می‌دهد: در نهایت چند شب مانده به عید، در پیام‌رسان «بله»، کانالی راه انداختم و در حد دوست و آشنا چند نمونه از محصولاتم را فروختم، اما بازمهم یک بیستم مشتری‌های قبلم را ندارم. در این مدت که عملاً بی‌کار شده‌ام، به این فکر کردم که باید شغل ثابتی داشته باشم و در کنار آن، فروش مجازی را هم دنبال کنم.

۵ ۹۰ درصد سرمایه‌ام را از دست دادم

خانم دیگری که فروشنده لباس در فضای مجازی بوده، به گفته خودش حالا منبع درآمدش را از دست داده و علاوه بر آن، چک هایش در حال برگشت خوردن است. او می‌گوید: در این مدت که جنگ شده، ۹۰ درصد سرمایه‌ام از بین رفته است و این روزها علاوه بر فشار اقتصادی، درگیر فشار روانی نیز شده‌ام.

۶ برخی کسب و کارها از قطع اینترنت آسیبی ندیدند

البته قطعی اینترنت شاید به برخی کسب و کارها خدشه‌ای وارد نکرده باشد، چرا که به هر شکلی امکان فعالیت در پیام‌رسان‌های داخلی را داشتند و در طول این مدت نیز اینترنت ملی برقرار بوده است؛ نمونه آن کسب و کار مجازی خانمی است که به همراه همسرش، گل و گیاه پرورش می‌دهند. آن‌ها در یکی از پلتفرم‌های خارجی، صفحه‌ای برای فروش داشته‌اند، اما خیلی قبل‌تر از شروع جنگ، تصمیم می‌گیرند صفحه فروش‌شان را به یکی از پیام‌رسان‌های داخلی منتقل کنند؛ به دلیل اینکه نیاز به فیلترشکن نداشته و تعرفه‌اش نیز خیلی کمتر است. او می‌گوید: اوایل که آدرس می‌گذاشتیم تا مشتریان به کانال ما در پیام‌رسان داخلی بپیوندند، خیلی استقبال نمی‌شد، اما به مرور مشتری‌ها زیاد شدند.

گزارش روز

فریادگر
معهده آلا براهیم

تقریباً دو ماه است که اینترنت بین الملل در کشورمان به دلیل جنگ و مسائل امنیتی مرتبط با آن مختل شده و البته زمان مشخصی هم برای اتصال آن اعلام نشده است؛ هرچند طی چند روز اخیر، موتور جست‌وجوی خارجی برای کاربران ایرانی باز شده، این اتصال قطره چکانی و ناقص، شاید بیشترین ضرر به رایبه شرکت‌های بزرگ و کوچک و صفحات فروش مجازی زده است. شرکت‌های زیادی نیز در این مدت، درآمدشان قطع، نیروهایشان تعدیل یا به طور کلی کسب و کارشان تعطیل شده است؛ البته ممکن است هنوز بعضی شرکت‌ها دم از تعطیلی نزده باشند، اما واضح می‌گویند که به مرحله بقا، رسیده‌اند. جدای از این، قطعی اینترنت، دامن افرادی را که کسب و کاری در صفحات مجازی به راه انداخته بودند، نیز گرفت. خیلی از آن‌ها به تازگی توانسته بودند به صفحه کسب و کار خود رونق بدهند و بعد از سال‌ها تلاش، تعداد دنبال‌کنندگان و مشتریانشان به عدد قابل توجهی رسیده بود. به قول خودشان، هر سفارش حتی کوچک، برایشان حس پیروزی بزرگی را داشت، تا اینکه اینترنت بین الملل قطع و به تبع آن، زنجیره ارتباط بین مشتری و فروشنده مجازی نیز گسسته شد.

حال که هنوز هم در دوره بی‌اینترنتی به سر می‌بریم، اخیراً خبرها نشان می‌دهد که دولت از طریق پارک علم و فناوری سعی کرده است دسترسی به اینترنت را برای برخی شرکت‌ها فراهم کند که حکم نوشدارو پس از مرگ سهراب را دارد. طبق گفته دکتر سعید ملک‌الساداتی، استاد اقتصاد دانشگاه فردوسی مشهد و فعال حوزه استارت‌آپ، این اقدام دولت، خیلی دیر شروع شده است و هنوز هم گسترده نیست، و او هر چند، ملاحظات سیاست‌گذار در حوزه حکمرانی فضای مجازی را قابل قبول می‌داند، معتقد است که سیاست‌گذار باید با توجه به شرایط موجود، سیاست‌های خود را خیلی سریع تعدیل کند. در چنین شرایطی، بازار فروش فیلترشکن‌ها نیز دوباره داغ شده و ممکن است این روزها تلاش برخی مردم را برای دسترسی به اینترنت که حق طبیعی‌شان است، از طریق خرید فیلترشکن‌های گران، دیده باشیم؛ روایت‌ها از قیمت، متفاوت است و به قول برخی‌ها، وابسته به انصاف فروشنده نیز هست، با این حال قیمت‌ها از گیگی ۳۰۰ هزار تومان تا ۴ میلیون تومان شناور است و این مبلغ، نشان‌دهنده اهمیت حیاتی اتصال به اینترنت برای افراد است.

۱ تعدیل و تعطیلی شرکت در پی قطع اینترنت

از ابتدای جنگ، کار ما نیز به طور کلی تعطیل شده است، این خلاصه آسیب‌های قطعی اینترنت به یک شرکت دانش بنیان است که ماهیت و کار اصلی آن، به اینترنت وابسته است. مدیر شرکت که نخواست نامش در گزارش منتشر شود، می‌گوید: متأسفانه تعدیل نیرو هم داشتیم. جدای از آن، برخی قراردادهایی که به توافق رسیده بودیم، لغو شده و بعضی قراردادهایی که از قبل داشتیم، به دلیل شرایط کارفرما، دچار مشکل شده است.

روشن است که عدم کسب درآمد، ساده‌ترین نتیجه این وضعیت است؛ در این شرایط نه تنها بحث توسعه مطرح نیست، بلکه شرکت‌ها به مرحله بقا رسیده‌اند. طبق گفته مدیر شرکت، به دلیل اینکه نیروهای به کار گرفته شده در این کسب و کار، تخصصی هستند، اگر یک ماه حقوق دریافت نکنند، به فکر کار جایگزین می‌افتند. اکنون دو نفر از نیروهای کلیدی و چهار کارشناس خود را از دست داده‌ایم. اگر چند ماه دیگر این وضعیت ادامه داشته باشد، شاید به فکر تغییر کسب و کار بیهوشیم.

۲ تأثیر قطعی اینترنت بر رتبه شرکت‌ها

زینب حیدری، مدیر مرکز نوآوری گردشگری ایران اقامت ۲۴، هم با اشاره به اینکه اصل کار آن‌ها با اینترنت است و جدای از آن، نبود امنیتی که بر اثر جنگ پیش آمده، گردشگری را تحت تأثیر قرار داده است، می‌گوید: متأسفانه قطعی اینترنت بر رتبه شرکت‌ها نیز تأثیر گذاشته است؛ این شرکت‌ها سال‌ها تلاش کرده‌اند تا اولین گزینه در موتورهای جست‌وجوی اینترنتی باشند. اکنون هزینه‌هایی که کرده‌اند، بیهوده شده است.

او بیان می‌کند: به دلیل تجربه‌ای که در جنگ دوازده روزه داشتیم، تعدیل نیرو نکردیم، بلکه برخی نیروهایی که کارشان به طور مستقیم با اینترنت بود، را تعلیق کردیم تا زمانی که شرایط کاری‌شان فراهم شود. همکاران تیم فنی و نیروهایی که با هتل‌ها در ارتباط هستند، هنوز مشغول کارند.

حیدری اظهار می‌کند: تجربه کرونا و جنگ قبلی، به ما نشان داد که معمولاً مردم بعد از اتمام چنین اتفاقاتی، عطش خاصی برای مسافرت دارند، بنابراین امیدوار هستیم که شرایط بهتر شود.

او می‌گوید: کسب و کارهایی که در اکوسیستم فناوری فعالیت می‌کنند، ایده‌ای تحت عنوان منطقه آزاد مجازی مطرح کردند که متأسفانه جدی گرفته نشد. درست مانند منطقه آزاد تجاری که در کشور داریم، می‌توانیم منطقه آزاد مجازی نیز داشته باشیم. از آنجایی که کشور هم در حال دست و پنجه نرم کردن با برخی مسائل است، باید راهکاری در این زمینه اندیشیده شود؛ چرا که نمی‌شود بعد از هر اتفاق، اینترنت قطع شود و کسب و کارها لطمه ببینند. سال گذشته طوری بود که بعد از اینکه اینترنت وصل می‌شد تا زمانی که کسب و کارها خود را بازسازی می‌کردند، دوباره دچار قطعی اینترنت می‌شدند.

حیدری ادامه می‌دهد: کسب و کار ما پانزده ساله است، اما من کسب و کارهای پنج تا ده ساله‌ای را می‌بینم که جمع کرده‌اند؛ به همین دلیل، باید دولت راهکاری در این زمینه بیندیشد و دست‌کم برای کسب و کارهای اینترنتی، بستری را فراهم کند.